

staté všemi oblastmi souvisejícími se softwarem a právem. Po úvodu do problematiky softwarového práva a představení jeho základní právní úpravy (kapitola 1) následuje definice základních relevantních pojmů se zaměřením na vymezení práv k softwaru a legální možnosti, jak s nimi nakládat (kapitola 2). Otázkami nelegálního užití softwaru a jeho následky se pak zabývá kapitola třetí. Je nutno ocenit, že se autoři nezabývají softwarem výlučně z pohledu práva autorského, ale řeší i témata s jeho vývojem související – jako např. právní úpravu postavení zaměstnanců v IT firmě. Kromě očekávatelného výkladu o různých možných autorskoprávních režimech softwaru, se tak čtenář dozví rovněž o problematice ochrany obchodního tajemství a důvěrných informací ve firmě, možnostech monitoringu práce zaměstnanců či zákazu konkurence. Kapitola pátá je pak obecným úvodem do problematiky právní regulace smluvních vztahů v IT. V následujících kapitolách jsou již řešeny specifické právní otázky, vyvstávající u nejběžněji uzavíraných smluv, jako je smlouva o distribuci softwaru (kapitola 6) smlouva o analýze v IT (kapitola 8), smlouva o vývoji a implementaci softwaru (kapitola 9) a konečně servisní smlouva (kapitola 10). Autoři předkládají podrobný popis obsahových náležitostí jednotlivých smluv a nechybí demonstrace následků špatné smluvní úpravy na skutečných případech z praxe. Kapitola jedenáctá se věnuje moderním trendům v oblasti outsourcingu IT ve formě Service Level Agreement, Application Service Providing, Cloud Computing a Software as a Service. Opomenuta není ani otázka ochrany osobních údajů v těchto nových obchodních modelech. Na závěr knihy je pak zařazena kapitola věnující se vybraným aspektům „krabicového softwaru“, přičemž tento je autory chápán jako software nevytvářený na míru, bez rozdílu způsobu distribuce (online či na hmotných nosičích). Pozornost autoři věnují zejména principu vyčerpání práv a možnosti prodeje softwaru tzv. „z druhé ruky“. Zejména v kontextu položené předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie ve věci UsedSoft vs Oracle je tato kapitola nadmíru zajímavá a aktuální. Tematický záběr knihy je tedy opravdu široký a není opomíjena ani relevantní judikatura, a to jak česká, tak zahraniční. Vytknout tak lze snad jen opomenutí širšího zpracování problematiky reverzního inženýrství.⁴ Je taktéž škoda, že se autoři nevěnovali obsírnější právním aspektům využí-

4 Obecně je ale problematika omezení rozsahu práv autora k počítačovému programu řešena v kapitole třetí.

vání free/open source software. Neocenitelným pomocníkem a značnou přídavnou hodnotou pro „uživatele“ této knihy jsou i ukázkové formulace jednotlivých ustanovení příslušných IT smluv. Chvályhodné je i opakované nabádání k proaktivnímu přístupu k úpravě smluvních vztahů v IT, zejména k jasnému vymezení pojmů a individualizaci závazků jednotlivých smluvních stran. Ocenit lze i nestrannost autorů – nepředkládají řešení vhodná jednostranně pouze pro IT firmy, ale i jejich zákazníky.

Přestože publikace cílí primárně na výše uvedené neprávní profese, bude s ní, dle mého názoru, spokojen i právník profesionál se zájmem o tento progresivní obor práva. Dílo tak lze doporučit opravdu širokému spektru čtenářů. Vzhledem k jasnosti, věcnosti a přehlednosti výkladu je možno si představit i využití knihy jako studijní pomůcky pro studenty právnických fakult, kteří se s problematikou softwarového práva teprve seznamují. Nezbyvá tak, než se těšit na slibovaný „upgrade“ této zdařilé publikace, která má potenciál se etablovat jako základní referenční zdroj v oblasti praxe softwarového práva, jelikož se jí úspěšně podařilo „zmapovat nejběžnější smluvní vztahy, se kterými se ve své právní praxi IT firmy setkávají“.⁵

Floris Bex: Arguments, Stories and Criminal Evidence

Jaromír Šavelka

BEX, Floris. *Arguments, Stories and Criminal Evidence: A Formal Hybrid Theory*. Dordrecht, Heidelberg, London, New York: Springer Science+Business Media, 2011, 302 s. ISBN 9789400701397.

Předmětem této recenze je nedávno vydaná monografie Florise Bexe,¹ v současnosti působícího na skotské University of Dundee, nazvaná *Arguments, Stories and Criminal Evidence: A Formal Hybrid Theory*.² Kniha vyšla v únoru tohoto roku v nakladatelství Springer a jedná se o přepracovanou verzi Bexovy disertační práce, kterou v roce 2009 obhájil na Rijksuniversiteit Groningen. Ústředním tématem práce je spojený vybraných formálních teorií argumentace v procesu dokazování

5 JANSÁ, Lukáš; OTEVŘEL, Petr. *Softwarové právo: praktický průvodce právní problematikou v IT*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011. 340 s. ISBN 9788025134580. Str. 281.

1 <http://www.florisbex.com/>

2 Argumenty, příběhy a dokazování v trestním řízení: Formální hybridní teorie (překlad autora)

v rámci trestního řízení s pragmatičtějšími reprezentacemi tohoto procesu prostřednictvím příběhů (tyto teorie pocházejí zejména z prostředí kognitivních věd).

Hlavním důvodem, proč se autor na téměř 300 stranách textu zabývá právě tímto tématem, je snaha přiblížit zpracované, avšak značně formalistické a neintuitivní, teorie argumentů vybudované na základech nemonotónních logik tomu, jak dokazovací procesy v trestním řízení probíhají ve skutečnosti. V tomto ohledu se Bex odkazuje na předchozí práce, zejména z oblasti psychologie, které popisují tendence strukturovat informace získané v průběhu trestního řízení do podoby příběhů. Základním problémem tohoto přístupu je však skutečnost, že lidé přirozeně upřednostní dobrý příběh (ve smyslu pravděpodobný a koherentní) před pravdivým příběhem, který nemusí mít vždy dokonalou oporu v nashromážděných důkazech, nemusí se na první pohled jevit jako pravděpodobný a rovněž může trpět jistými inkonzistencemi. Ve formálních argumentačních modelech autor přitom spatřuje prostředek k eliminaci tohoto negativního fenoménu. Skloubení obou přístupů (hybridní model) pak nabízí reprezentaci, která je blízká lidské intuici a zároveň je vybavena obrannými mechanismy proti akceptaci nepravdivých příběhů.

V úvodních kapitolách je stručně představen proces dokazování v trestním řízení (z pohledu nizozemského právního systému, který není příliš vzdálen tomu českému) a dva výše zmíněné přístupy k reprezentaci výsledku tohoto procesu, tedy prostřednictvím formalizované argumentační struktury (může být vyjádřena grafem nebo logickým výrazem) a příběhu (rovněž může být zachycen formou grafu nebo obyčejného textu). Autor se snaží čtenáři poskytnout základní vhled do problematiky tak, aby byla publikace čtivá i pro toho, kdo se v daném oboru příliš neorientuje. V zásadě lze říci, že tohoto cíle dosahuje, avšak zároveň je nepochybné, že alespoň základní znalosti logiky, psychologie a procesního práva četbu značně usnadňují. Následují kapitoly, v nichž autor představuje svůj „hybridní model“ – nejprve neformálně, poté nabízí formální definici (jako logického systému) a nakonec dovysvětluje jednotlivé nuance v rámci aplikace na konkrétní modelový příklad.

Kniha představuje velmi zajímavý příspěvek k tématu, které v našem právním prostředí nebývá téměř vůbec diskutováno. Hodnota teorie, kterou autor zformuloval, jednak poskytuje značné množství materiálu pro navazující práce,

jednak může posloužit jako jádro pro vybudování počítačového systému pro usnadnění a zkvalitnění průběhu dokazovacího procesu v rámci trestního řízení. V současnosti však především nabízí to, co většina teorií pocházejících z oboru AI a práva, a sice netradiční pohled na problematiku umožňující daleko lépe porozumět některým jejím aspektům, které dosud zůstávaly opomíjeny. To ostatně dokazuje i příklad, který autor postupně v rámci představovaných teorií rozvíjí – čtenář je tak vzrušujícím způsobem konfrontován s neustále přibývajícimi rovinami a okolnostmi, které

se objevují teprve v důsledku analýzy pomocí popisovaných metod.

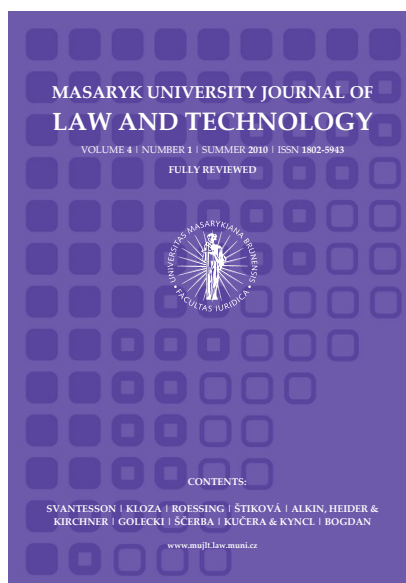
Monografie je opatřena rozsáhlým poznámkovým aparátem, který její informační hodnotu značným způsobem zvyšuje a čtenáři nabízí možnost prohloubení znalostí v oblastech, o které sám projeví zájem. Velmi užitečný je také rejstřík autorů, s jejichž publikacemi autor pracoval, a pečlivě zpracovaný věcný rejstřík.

Knihu lze doporučit zejména právníkům, kteří se ve své práci zabývají trestním řízením, jakož i právním teoretikům a všem, jež mají zájem prohlou-

bit své znalosti v oblasti právní argumentace. Díky tomu, že je monografie psána jednoduchým a srozumitelným stylem a alespoň stručně představuje základní teorie, se kterými pracuje (případně odkazuje na příslušnou literaturu), ji lze rovněž doporučit těm, kdo mají zájem o získání vhledu do oboru aplikace formálních metod do oblasti právní argumentace.

MASARYK UNIVERSITY JOURNAL OF LAW AND TECHNOLOGY

www.muajt.law.muni.cz

Masaryk University Journal of Law and Technology je odborný recenzovaný časopis zaměřený na oblast technologického práva, který od roku 2007 vychází na půdě Masarykovy univerzity. Standardně je vydáván dvakrát ročně v angličtině. Časopis je registrován v databázi periodického tisku u Ministerstva kultury ČR pod číslem E 17653 a dále je zapsán v seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR vedeném Radou pro výzkum, vývoj a inovace. Jeho distribuci na území České republiky a Slovenska zajišťuje společnost Wolters Kluwer ČR, a. s., v zahraničí pak Medien und Recht Verlags GmbH. Partnery časopisu jsou také rakouská advokátní kancelář Kunz Schima Wallentin Rechtsanwälte OG a slovenská AS Legal, s.r.o., advokátska kancelária.

Časopis je zařazen do prestižní mezinárodní databáze Heinonline (www.heinonline.org).